

ด่วนที่สุด

ที่ พณ ๐๖๐๖/๕๐๗๘

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ✓
รหัสเรื่อง : ส35564 กสค
รับที่ : ธ10673/63 ส1 กสค
วันที่ : 30 ก.ย. 63 เวลา : 16:05

กระทรวงพาณิชย์

๕๖๓ ถ.นนทบุรี ต.บางกระสอ

อ.เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐

๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ผลการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Ministers: AEM) ครั้งที่ ๕๒ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. ตารางสรุปผลการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (AEM) ครั้งที่ ๕๒ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ขอเสนอเรื่องผลการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Ministers: AEM) ครั้งที่ ๕๒ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๒๔-๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ผ่านระบบการประชุมทางไกล (VDO Conference) มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฎ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงพาณิชย์ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) โดยเรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามได้จัดการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Ministers: AEM) ครั้งที่ ๕๒ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๒๔-๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ผ่านระบบการประชุมทางไกล (VDO Conference) โดยรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฎ์) ได้มอบหมายให้ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงพาณิชย์ (นายสรสรเสรีสุข สมะลาภา) เข้าร่วมการประชุมดังกล่าว

๒. ข้อเท็จจริง

กระทรวงพาณิชย์ขอเรียนสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑ การประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (AEM) ครั้งที่ ๕๒ - มีผลการประชุมที่สำคัญ อาทิ

(๑) รับทราบความคืบหน้าการดำเนินการประเด็นสำคัญด้านเศรษฐกิจที่เวียดนามในฐานะประธานอาเซียนผลักดันให้บรรลุผลสำเร็จในปี ๒๕๖๓ โดยอาเซียนดำเนินการแล้วเสร็จ ๒ จาก ๑๓ ประเด็น ได้แก่ การจัดทำดัชนีวัดการบูรณาการด้านดิจิทัลของอาเซียน และการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์นวัตกรรมในอาเซียน (๒) แลกเปลี่ยน ความเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์และการตอบสนองต่อการระบาดของโควิด-๑๙ โดยเน้นย้ำความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในการจัดทำกรอบการฟื้นฟูที่ครอบคลุมของอาเซียน (ASEAN Comprehensive Recovery Framework) ตามที่ผู้นำอาเซียนได้เห็นชอบให้ดำเนินการ และมุ่งมั่นที่จะดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฮานอยว่าด้วยการส่งเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและความเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานของอาเซียนให้เข้มแข็งในการตอบสนองต่อการระบาดใหญ่ของโควิด-๑๙ (๓) เร่งรัดให้ฟิลิปปินส์ลงนามความตกลงการค้าบริการอาเซียน (ASEAN Trade in Services Agreement: ATISA) ภายในปี ๒๕๖๓ เพื่อให้ประเทศสมาชิกสามารถเริ่มกระบวนการให้สัตยาบันฯ และมีผลบังคับใช้โดยเร็วที่สุด (๔) เร่งรัดให้บรูไน อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ดำเนินกระบวนการภายในประเทศเพื่อให้สัตยาบันความตกลงว่าด้วยพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของอาเซียน (ASEAN Agreement on E-commerce) เพื่อให้สามารถเริ่มผลใช้ได้ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๗ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓ (๕) เน้นย้ำความสำคัญของการปฏิรูปองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) เพื่อรักษากระบวนการค้าพหุภาคีและปรับปรุงกลไกการทำงานของ WTO ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน โดยเฉพาะผลักดันการแต่งตั้งสมาชิกองค์การอุทธรณ์ในตำแหน่งที่ว่างอยู่โดยเร็ว

๒.๒ การประชุมคณะมนตรีเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA Council) ครั้งที่ ๓๔ - มีผลการประชุมที่สำคัญ อาทิ (๑) ข้อตกลงที่ได้ข้อสรุปและพร้อมจะลงนามภายในปีนี้ ได้แก่ ข้อตกลงยอมรับร่วมสินค้ายานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ (MRA on Type Approval for Automotive Products) ข้อตกลงยอมรับร่วมสาขาวัสดุก่อสร้าง (MRA on Building and Construction Materials) และการทบทวนข้อตกลงยอมรับร่วมในผลการตรวจสอบและรับรองของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on MRA) (๒) ประเด็นที่ได้ข้อสรุปแล้ว ได้แก่ กรอบความตกลงอาเซียนด้านยาแผนโบราณและผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (ASEAN Agreement on Regulatory Framework for Traditional Medicines and Health Supplements) และระบบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าด้วยตนเองของอาเซียน (ASEAN-Wide Self Certification) โดยจะเริ่มใช้งานในวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๓ (๓) รับทราบว่าการเชื่อมโยงระบบอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียวของอาเซียน (ASEAN Single Window) เพื่อแลกเปลี่ยนใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า (ATIGA Form-D) ได้ดำเนินการแล้วตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๖๒ และได้เริ่มการทดสอบการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ของใบขนสินค้าอาเซียน (ASEAN Customs Declaration Document: ACDD) และหนังสือรับรองด้านสุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate) แล้ว โดยตั้งเป้าจะทดสอบให้แล้วเสร็จในปี ๒๕๖๓ (๔) รับทราบการดำเนินการสำคัญอื่น ๆ ที่มีความคืบหน้า อาทิ การเริ่มนำแนวปฏิบัติเรื่องการใช้มาตรการที่มีใช้ภายในอาเซียน (NTM Guidelines) มาใช้ การทบทวนความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement) ให้เสร็จในปี ๒๕๖๔ และการได้ข้อสรุปในการปรับโอนพิกัดศุลกากรฮาร์โมนีอาเซียนในตารางข้อมูลผูกพันการลดภาษี (TRS) จากฉบับปี ค.ศ. ๒๐๑๒ เป็นฉบับปี ค.ศ. ๒๐๑๗ โดยเฉพาะประเด็นสินค้านำเข้าและชิ้นส่วนของเวียดนาม

๒.๓ การหารือของรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา รวม ๑๐ ประเทศ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สหรัฐฯ แคนาดา และรัสเซีย (การหารือกับสหภาพยุโรป ได้ถูกยกเลิก เนื่องจากกรณีการยุโรปกู้ด้านการค้า (นายฟิล โยแกน) ได้ลาออกจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๓) โดยมีผลการประชุมที่สำคัญ เช่น

๒.๓.๑ รัฐมนตรีของกลุ่มประเทศที่เจรจาความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) - สามารถสรุปประเด็นค้างค้างทั้งหมด และให้เร่งรัดกระบวนการตรวจสอบและขัดเกลาถ้อยคำทางกฎหมายให้เสร็จโดยเร็ว โดยยังคงยืนยันเป้าหมายที่จะให้ลงนามความตกลงฯ ในการประชุมผู้นำประเทศสมาชิก RCEP (RCEP Summit) ครั้งที่ ๔ ในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓ นอกจากนี้ ได้เห็นชอบให้ยังคงมีการหารือกับอินเดียต่อไป และกำหนดจะจัดประชุมรัฐมนตรี RCEP สมัยพิเศษ (RCEP Intersessional Ministerial Meeting) ครั้งที่ ๑๑ ในช่วงต้นเดือนตุลาคม ๒๕๖๓ เพื่อหาข้อสรุปทั้งหมด และเตรียมการขั้นสุดท้ายสำหรับการลงนาม ซึ่งเวียดนามจะนำเสนอแนวทางการลงนามหากยังมีปัญหาเรื่องการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-๑๙

๒.๓.๒ อาเซียน-จีน - เห็นชอบร่วมกันว่าจะพิจารณาการเปิดเสรีการค้าสินค้าอ่อนไหวเพิ่มเติมภายใต้การยกระดับความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน หลังการลงนามความตกลง RCEP ภายใต้เงื่อนไขที่ทุกประเทศอาเซียนจะต้องเข้าร่วมการเจรจา โดยอาเซียนจะเสนอท่าทีเรื่องขอบเขตและระดับการเปิดตลาดให้ฝ่ายจีนพิจารณาภายในปี ๒๕๖๓

๒.๓.๓ อาเซียน-เกาหลี - เห็นพ้องที่จะหารือการเจรจาเปิดเสรีสินค้าอ่อนไหวเพิ่มเติมภายใต้ความตกลงการค้าสินค้าอาเซียน-เกาหลี หลังการลงนามความตกลง RCEP แล้ว และได้ให้การรับรองร่างเอกสารข้อริเริ่มร่วมของรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนและเกาหลีในการเสริมสร้างความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างกันเพื่อรับมือกับการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-๑๙

๒.๓.๔ อาเซียนบวกสาม (จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้) - ได้ให้การรับรองแผนปฏิบัติการของอาเซียนบวกสามว่าด้วยการบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙

๒.๓.๕ อาเซียน-ฮ่องกง - รับทราบว่าความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ฮ่องกง และความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน-ฮ่องกงมีผลใช้บังคับแล้วกับฮ่องกง และประเทศสมาชิกอาเซียน ๘ ประเทศ โดยจะมีผลใช้บังคับกับบรูไนตั้งแต่วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ ในขณะที่กัมพูชาแจ้งว่าจะสามารถมอบสัตยาบันสารต่อสำนักเลขาธิการอาเซียนได้ภายในปี ๒๕๖๓

๒.๓.๖ อาเซียน-อินเดีย - อาเซียนและอินเดียยังมีความเห็นต่างในเรื่องการเริ่มกระบวนการทบทวนความตกลงการค้าสินค้าอาเซียน-อินเดีย (AITIGA) โดยอาเซียนต้องการให้มีการหารือเพื่อกำหนดขอบเขตของการทบทวนให้ชัดเจนว่าจะต้องมีเป้าหมายเพื่อยกระดับความตกลงฯ ให้ทันสมัยและเอื้อต่อการดำเนินธุรกิจก่อนการจัดตั้งคณะกรรมการร่วม (Joint Committee: JC) เพื่อเริ่มกระบวนการทบทวน ในขณะที่อินเดียเรียกร้องให้จัดตั้ง JC เพื่อเริ่มเจรจาทบทวนความตกลงฯทันที โดยมีเป้าหมายลดการขาดดุลการค้ากับอาเซียนเป็นหลัก

๒.๓.๗ อาเซียน-แคนาดา - รับทราบแนวทางการดำเนินการเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในการจัดทำความตกลงอาเซียน-แคนาดา ได้แก่ (๑) การให้จัดทำเอกสาร Reference Paper ที่ระบุถึงขอบเขต ความคาดหวัง และข้อบทที่คาดว่าจะบรรจุไว้ในความตกลงภายในเดือนมกราคม ๒๕๖๔ (๒) รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนและแคนาดาจะพิจารณาผลตามเอกสาร Reference Paperว่าจะเปิดการเจรจาหรือไม่ภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๔

๒.๔ การหารือระหว่างรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนกับสภาที่ปรึกษาธุรกิจอาเซียน (ASEAN Business Advisory Council: ASEAN-BAC) - รับทราบความคืบหน้าการดำเนินการและข้อเสนอแนะของ ASEAN-BAC โดยเฉพาะแนวทางการดำเนินการเพื่อให้เศรษฐกิจของอาเซียนฟื้นตัวภายหลังการระบาดใหญ่ของโควิด-๑๙ อาทิ การเปลี่ยนผ่านสู่ยุคดิจิทัลของ MSMEs และการลดต้นทุนการค้าภายในอาเซียน เป็นต้น

(รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๓. ความเห็น/ข้อสังเกต

๓.๑ การประชุมครั้งนี้ถือว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก เนื่องจากประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถสรุปการเจรจาในหลายประเด็น ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการค้าและการลงทุนในภูมิภาค

๓.๒ การลงนามความตกลง RCEP: เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่เหมาะสมที่โลกกำลังเผชิญกับการแพร่ระบาดและผลกระทบของโควิด-๑๙ โดยจะเป็นการส่งสัญญาณที่ดีต่อผู้ประกอบการว่า สมาชิก RCEP ยึดมั่นในระบบการค้าแบบพหุภาคี สนับสนุนการค้าเสรีที่ให้มีการไหลเวียนสินค้าและบริการระหว่างกัน และจะมีการปรับประสานกฎระเบียบต่าง ๆ ที่จะช่วยอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนมากขึ้น รวมทั้งจะเพิ่มโอกาสและช่องทางให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยสามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าโลกได้มากขึ้น

๓.๓ การทบทวนความตกลงการค้าสินค้าอาเซียน-อินเดีย: กระทรวงพาณิชย์เห็นว่า ไทยควรจะมีผลผลักดันให้การทบทวนดังกล่าวจะต้องเป็นการมุ่งยกระดับความตกลง AITIGA ให้มีการเปิดตลาดสินค้าเพิ่มเติมลดอุปสรรคจากมาตรการที่มีใช้ภาษี และอำนวยความสะดวกด้านพิธีการทางศุลกากร เพื่อให้ผู้ประกอบการของไทยสามารถใช้ประโยชน์จากความตกลง AITIGA ได้เพิ่มมากขึ้น

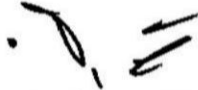
๓.๔ ความเป็นไปได้ในการจัดทำความตกลงการค้าเสรี อาเซียน-แคนาดา: แคนาดาให้ความสนใจที่จะเจรจากับอาเซียนมาโดยตลอด และได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนการเจรจา FTA ระหว่างกันตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ อาทิ การจัดทำผลการศึกษาร่วมถึงความเป็นไปได้ในการจัดทำ FTA การหารือด้านนโยบายการค้าเพื่อเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้าใจให้แก่ประเทศสมาชิกอาเซียนในประเด็นใหม่ ๆ เช่น แรงงาน สิ่งแวดล้อม การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ และรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น ซึ่งกระทรวงพาณิชย์เห็นว่าหากสามารถผลักดันให้มีการเจรจาจัดทำ FTA อาเซียน-แคนาดาได้ น่าจะเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่ช่วยขยายการค้าของไทยและส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เกิดความเชื่อมโยงระหว่างภูมิภาค และเป็นประตูเข้าสู่ตลาดอเมริกาเหนือของไทย เนื่องจากปัจจุบันไทยไม่มีความตกลง FTA กับประเทศใดในภูมิภาคดังกล่าว ในขณะที่ประเทศอาเซียนอื่น เช่น มาเลเซีย บรูไน และเวียดนาม มี FTA แล้วผ่านความตกลง CPTPP อย่างไรก็ดี กระบวนการในระดับอาเซียนอาจทำได้ช้าเนื่องจากประเทศสมาชิกอาเซียนยังมีความแตกต่างในระดับการพัฒนาและความเข้าใจในประเด็นใหม่อยู่มากพอสมควร

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงพาณิชย์ขอเสนอผลการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (AEM) ครั้งที่ ๕๒ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๒๔-๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ผ่านระบบการประชุมทางไกล (VDO Conference) ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบผลการประชุมดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
สำนักประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
โทร. ๐ ๒๕๐๗ ๗๔๑๙
โทรสาร ๐ ๒๕๔๗ ๕๖๑๔